

SPORTDA CHET TILINI O'RGANISHNING IJOBIY AHAMIYATI VA SAMARASI

Olimova Nazokat Ravshanbek qizi

O'zbekiston davlat jismoniy tarbiya va sport universiteti farg'ona filiali ii-kurs qo'l to'pi yo'nalishi talabasi

Tayanch so'zlar: *sport, sportchilar, tillar, zamonaviy, jahon, chet tili, raqobat, til o'rganish, resurslar.*

Ключевые слова: *спорт, спортсмены, языки, современное, мир, иностранный язык, конкуренция, изучение языка, ресурсы.*

Key words: *sports, athletes, languages, modern, world, foreign language, competition, language learning, resources.*

Annotatsiya: *Sportchilar jahon miqyosida raqobatlashadigan sport sohasida xorijiy tillarda samarali muloqot qilish qobiliyati tobora muhim ahamiyat kasb etmoqda. Bir nechta tillarni bilish ko'plab afzalliklarni beradi. Biroq, uning ahamiyatiga qaramay, til to'siqlari haqida gap ketganda, sportchilar bir nechta qiyinchiliklarga duch kelishadi. Ushbu maqolada biz sportda chet tilini o'rganishning ahamiyatini ko'rib chiqamiz, dolzarb muammolarni ko'rsatamiz va ularni hal qilish yo'llarini taklif qilamiz.*

Аннотация: *Умение эффективно общаться на иностранных языках становится все более важным в сфере спорта, где спортсмены соревнуются в мировом масштабе. Знание нескольких языков дает множество преимуществ. Однако, несмотря на его важность, спортсмены сталкиваются с рядом проблем, когда дело касается языкового барьера. В этой статье мы рассмотрим важность изучения иностранного языка в спорте, покажем актуальные проблемы и предложим пути их решения.*

Annotation: *The ability to communicate effectively in foreign languages is becoming more and more important in the field of sports where athletes compete on a global scale. Knowing several languages offers many advantages. However, despite its importance, athletes face several challenges when it comes to language barriers. In this article, we will consider the importance of learning a foreign language in sports, show current problems and suggest ways to solve them.*

Kirish. Samarali muloqot sportdagi muvaffaqiyatning asosidir. Sportchilar turli tillardan kelib chiqqan ko'p madaniyatli muhitda bir nechta tillarda gapirish qobiliyati maydonda ham, undan tashqarida ham uzluksiz muloqotni osonlashtiradi. Aniq muloqot jamoaviy ishlashga yordam beradi, tushunmovchiliklarni kamaytiradi va strategiyalar

to'g'ri amalga oshirilishini ta'minlaydi. Sport geografik chegaralardan oshib, turli madaniyat va millat vakillarini birlashtiradi. Chet tillarini o'rganish orqali sportchilar turli madaniyatlar, urf-odatlar va an'analar haqida tushunchaga ega bo'ladilar. Ushbu madaniy tushunish jamoadoshlar va raqobatchilar o'rtasida hurmat, hamdardlik va do'stlikni targ'ib qiladi, yanada inklyuziv va uyg'un sport hamjamiyatini rivojlantiradi.

Bugungi o'zaro bog'liq dunyoda sportchilar raqobat, homiylik va ma'qullash bitimlari uchun global imkoniyatlardan foydalanishlari mumkin. Chet tillarni bilish xalqaro turnirlar, xorijiy jamoalar bilan hamkorlik qilish va kengroq muxlislar bilan muloqot qilish uchun eshiklarni ochadi. Bundan tashqari, bu sportchilarning sotuvchanligini oshiradi, ularni homiylar uchun yanada jozibador qiladi va ularning daromad olish imkoniyatlarini kengaytiradi.

Ko'pgina sportchilar o'zlarining band dasturlari va maxsus ehtiyojlariga moslashtirilgan til o'rganish resurslariga kirishda qiyinchiliklarga duch kelishadi. An'anaviy til darslari ularning mashg'ulot va musobaqa majburiyatlariga mos kelmasligi mumkin, bu esa tilni o'rgatishning noto'g'ri yoki mos kelmasligiga olib keladi. Sportchilar qiyin mashg'ulotlar jadvallari, musobaqalar va sayohatlar bilan shug'ullanadilar va til o'rganishga oz vaqt qoldiradilar. O'z sportida ustunlikka erishish uchun bosim ko'pincha lingvistik ko'nikmalarni rivojlantirishdan ustun turadi, bu esa tilni o'zlashtirish harakatlariga e'tibor bermaslik yoki kechiktirishga olib keladi. Ba'zi sportchilar til o'rganishni ularning sport mashg'ulotlariga aloqasi yo'q deb bilishlari yoki jarayonga qatnashish uchun motivatsiya etishmasligi mumkin. Imtiyozlar yoki aniq rag'batlarni aniq tushunmasdan, ular boshqa ustuvorliklar qatorida tilni o'rganishni birinchi o'ringa qo'yishda qiynalishi mumkin.

TAKLIFLAR:

□ Resurs cheklovlari va vaqt cheklovlarini bartaraf etish uchun sport tashkilotlari va federatsiyalar sportchilar jadvaliga moslashtirilgan til o'rganishning moslashuvchan variantlarini taklif qilishlari mumkin. Bunga sportchilarning joylashuvi yoki mashg'ulot majburiyatlaridan qat'i nazar, o'z tezligi va qulayligida o'rganish imkonini beruvchi onlayn kurslar, mobil ilovalar yoki virtual repetitorlik mashg'ulotlari kirishi mumkin.

□ Til o'rganishni sportchilarning mavjud mashg'ulot dasturlariga kiritish ularning vaqtini va motivatsiyasini optimallashtirishi mumkin. Sport akademiyalari va o'quv maskanlari sportchilarning kundalik mashg'ulotlariga til saboqlarini kiritib, ularning sport rivojlanishiga putur etkazmagan holda chet tillarini doimiy ravishda o'rganishni ta'minlaydi.

□ Rag'batlantirish, mukofotlash yoki ma'qullash orqali sportchilarning til o'rganishdagi sa'y-harakatlarini e'tirof etish motivatsiyani oshirishi va til bilimi qiymatini kuchaytirishi mumkin. Sport tashkilotlari, homiylar va boshqaruv organlari chet tillarini

o'zlashtirishga intilayotgan sportchilarga stipendiyalar, grantlar yoki homiylik shartnomalarini taklif qilishlari mumkin.

Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, chet tilini o'rganish sport sohasida samarali muloqotni ta'minlash, madaniy tushunishni rivojlantirish va global imkoniyatlarni ochish uchun **Xulosa.** muhim ahamiyatga ega. Sportchilar duch keladigan qiyinchiliklarga qaramay, moslashuvchan o'rganish imkoniyatlari, integratsiyalashgan o'quv dasturlari va rag'batlantirish kabi innovatsion echimlar tilni o'zlashtirishdagi to'siqlarni engib o'tishga yordam beradi. Til o'rganishni sportni rivojlantirish bilan bir qatorda birinchi o'ringa qo'yish orqali sportchilar o'zlarining raqobatdosh ustunliklarini oshirishlari va yanada inklyuziv va o'zaro bog'langan sport hamjamiyatiga hissa qo'shishlari mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Beyker, C. (2011). Ikki tilli ta'lim va ikki tillilik asoslari. Ko'p tilli masalalar.
2. Kolduell, D. (Tahr.). (2018). Til va sport interteksti. Bloomsbury Akademik.
3. Cummins, J. (2008). BICS va CALP: Farqlanishning empirik va nazariy holati. B. Street & NH Hornberger (Eds.), Til va ta'lim entsiklopediyasida (2-nashr, 2-jild, 71-83-betlar).
4. Jarvi, G. (2012). Sport, madaniyat va jamiyat: Kirish. Routledge.
5. Mackey, A. va Gass, SM (2015). Ikkinchi til tadqiqoti: metodologiya va dizayn. Routledge.
6. Park, JH va Folkner, RA (2008). Sport jamoasida ikkinchi tilda gapirishdan nima foyda? Amaliy sport psixologiyasi jurnali, 20(2), 163-182.
7. Po'latova, S. (2023, November). KASB-HUNAR MAKTABLARIDA VOLEYBOL SEKSIYASI ISHINI REJALASHTIRISH. In Conference on Digital Innovation: "Modern Problems and Solutions".
8. Po'latova, S. (2023, November). JISMONIY TAYYORGARLIK VA UNI SHAKLLANTIRISH. In Conference on Digital Innovation: "Modern Problems and Solutions".